I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika
ul. Słowackiego 2
34-300 Żywiec
e-mail: biuro@lo-zywiec.pl

16.04.2018

Wykład dr Przemysława Stanki w Sali Koncertowej w Żywcu

Nigdy z królami nie będziem w aliansach, Nigdy przed mocą nie ugniemy szyi...

„Konfederacja barska (1768 – 1772) w Beskidach ze szczególnym uwzględnieniem Żywiecczyzny. W 250 rocznicę wybuchu pierwszego powstania narodowego” – wykład wygłoszony przez **dr Przemysława Stanko** 13 kwietnia w Sali Koncertowej Szkoły Muzycznej w Żywcu przyciągnął młodzież z żywieckich szkół średnich i był kolejnym spotkaniem z cyklu **„1918 – 2018 100-lecie Niepodległości Polski”**. Naszą szkołę reprezentowała klasa 2e oraz uczniowie z kl. 2a i 2c.

Dr Przemysław Stanko, pracownik naukowy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przybliżył nam kulisy zawiązania konfederacji w Barze na Podolu w 1768 r. jako reakcji katolickiej szlachty polskiej na rosnącą **ingerencję Rosji** w wewnętrzne sprawy Polski. Przejawiała się ona nie tylko w osobie całkowicie **uzależnionego od Petersburga króla Stanisława Augusta Poniatowskiego**, czy czynnej **ingerencji w Sejmie RP ambasadora Rosji Nikołaja Repnina (vide Traktat gwarancyjny z Rosją 1768 r.)**, bądź samowolnie działających na terenie Polski wojsk rosyjskich – czego jaskrawym przykładem było **uprowadzenie przez Rosjan biskupa krakowskiego Kajetana Sołtyka** i wywiezienie go do Kaługi, ale i w postępującym **zepsuciu moralnym ówczesnych elit** począwszy od samego króla, ale wywodzącym się z Petersburga i opłacanego przez Rosję świata intelektualistów francuskich (Wolter).

Opierając się na **Akcie Założenia Konfederacji Barskiej** tudzież „*Obowiązkach sprzysiężonych*” dr Stanko wskazał patriotyczny wymiar próby ratowania Rzeczypospolitej **oparty na szacunku i tolerancji** wobec innych wyznań i to w sytuacji, gdy **Rosja starała się zwiększyć prawa polityczne szlachty prawosławnej w Polsce**, co byłoby równoznaczne z całkowitym przejęciem inicjatywy politycznej przez stronnictwo prorosyjskie w naszym kraju. Stąd też wypływał pierwszy z obowiązków konfederata: „*Wiary św. katolickiej rzymskiej własnem życiem i krwią obligowany każdy bronić*”. Znakomitym uzupełnieniem wykładu i prezentacji dr Stanki były dźwięki **„Pieśni konfederatów” Juliusza Słowackiego** współcześnie należącej do najbardziej znanych utworów związanych z pierwszym zrywem Polaków przeciw Rosji, dążącej do pozbawienia niepodległości Rzeczypospolitej (była ona śpiewana też przez działaczy NSZZ „Solidarność” internowanych przez komunistów w stanie wojennym).

Prelegent przybliżył nam dzielną postawę szlachty z Sądecczyzny i z Księstwa Oświęcimsko – Zatorskiego przedstawiając jednocześnie dokumenty i faksymilia z epoki. Dr Przemysław Stanko w swym wykładzie **wskazał źródła** skąd możemy czerpać wiedzę na temat zrywu (np. Władysław Konopczyński „Konfederacja barska”, czy też świetnie oddający klimat tego czasu poemat „Beniowski” Juliusza Słowackiego), a także odpowiadając na pytanie o **kwestię porwania króla** Stanisława Augusta Poniatowskiego wskazał na przebiegłe działania dworu rosyjskiego i Francji oraz rolę jaką konfederacja odegrała w konflikcie rosyjsko – tureckim.

Organizatorem spotkania było **Starostwo Powiatowe w Żywcu** reprezentowane przez Dyrektora Wydziału Edukacji Andrzeja Widzyka i Władysława Motykę oraz Radnych Powiatowych Tadeusza Pala i Adriana Midora.

I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika
ul. Słowackiego 2
34-300 Żywiec
e-mail: biuro@lo-zywiec.pl

Zdjęcia: Patrycja Suchanek, kl.2e

